

ПРИМЕРАК ЗА УЧЕНИКА

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ
И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА
ЗАВОД ЗА ВРЕДНОВАЊЕ КВАЛИТЕТА
ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

ЗАВРШНИ ИСПИТ НА КРАЈУ ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

ТЕСТ
СРПСКИ ЈЕЗИК

ИДЕНТИФИКАЦИОНИ ОБРАЗАЦ

ИМЕ, ИМЕ ЈЕДНОГ РОДИТЕЉА/ДРУГОГ ЗАКОНСКОГ ЗАСТУПНИКА, ПРЕЗИМЕ УЧЕНИКА

ИДЕНТИФИКАЦИОНИ БРОЈ УЧЕНИКА

--	--	--	--	--	--	--	--

ОСНОВНА ШКОЛА _____
МЕСТО _____
ОПШТИНА _____

ПОТПИС ДЕЖУРНОГ НАСТАВНИКА

Резултати се могу погледати на порталу **Моја средња школа**: <https://mojasrednjaskola.gov.rs> уносом јединственог идентификационог броја ученика (осмоцифрена шифра ученика). Ради преузимања скенираног теста у пдф формату, у делу где су доступни резултати завршног испита, неопходно је унети јединствену шифру теста.

Јединствена шифра теста: 628202112551

Уколико родитељ / други законски заступник има налог на порталу **Мој есДневник** или има налог на **Порталу за електронску идентификацију eID.gov.rs**, којим приступа порталу **Мој есДневник**, тада, осим увида у резултате завршног испита, на порталу **Моја средња школа** може искористити и неку од следећих електронских услуга: подношење приговора на резултате завршног испита, подношење електронске листе жеља и подношење електронске пријаве за упис у средњу школу.

УПУТСТВО ЗА РАД

- Тест садржи **20** задатака, које треба решити за **120** минута.
- Пиши читко, ћириличким словима, водећи рачуна да твоји одговори буду разумљиви, али и граматички и правописно исправни.
- Када решаваш задатке у којима се од тебе очекује да нешто допишеш, увек користи пуне називе; скраћенице нису дозвољене (нпр. треба писати *именица*, а не *им.*, или *локалтив*, а не *лок.* и слично).
- Попуни тест **плавом хемијском оловком** (током рада можеш да користиш графитну оловку и гумицу).
- Одговор који је написан само графитном, црном хемијском или „пиши-бриши“ оловком неће бити признат.
- У задацима са понуђеним одговорима неће бити признати преправљани одговори.
- У задацима са понуђеним одговорима, у којима је само један одговор тачан, добијаш 0 бодова уколико поред тачног одговора означиш и неки нетачан.
- Немој ништа уписивати на QR кодове ( ) који се налазе на свакој страни теста.
- Обрати пажњу да се задаци разликују по начину на који треба да даш одговор.

У неким задацима изабраћеш тачан одговор тако што ћеш обојити одговарајући кружић. У задацима у којима постоји више тачних одговора потребно је обојити више кружића. Води рачуна да кружић мора бити обојен, јер ће само тако одговор бити признат.

ПРИМЕР ОБОЈЕНИХ КРУЖИЋА
У задатку са једним тачним одговором
Који је главни град Републике Србије? Обој кружић испред тачног одговора.
☐ Нови Сад
☒ Београд
☐ Ниш
☐ Крушевац
У задатку са више тачних одговора
Обој кружиће испред израза чији је збир 5.
☒ 2 + 3
☐ 1 + 2
☒ 4 + 1
☐ 2 + 4
☐ 3 + 5

- Ако завршиш раније, предај тест и тихо изађи.

Желимо ти много успеха на испиту!

ЗАВРШНИ ИСПИТ НА КРАЈУ ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

ТЕСТ СРПСКИ ЈЕЗИК

Прочитај одломак из дела *Ципела на крају свећа* Дејана Алексића, а затим одговори на захтеве.

Грађани се утишаше како би боље чули Скитницу.

– Овај господин прича врло корисне приче – огласи се неко из масе. – Мојој млађој кћери испричао је поучну причу о ружним речима. [...]

За то време Скитница се попео на бину. Сачекао је да народ обрати пажњу на њега. Потом рече свечаним гласом:

– Желео бих да вам испричам причу.

– О коме?

– О вама.

– Ми у причи? – запиташе се грађани. – Зар смо ми тако важни да о нама може да постоји прича?

– Она већ постоји, само још није испричана – убеђивао их је Скитница.

Људи стадоше да се загледају. До малочас нико није ни сањао да би му се могла указати таква прилика.

– Једва чекам да сазнам каква ћу бити у причи – рече једна угледна госпођа која се хладила лепезом. Затим из ташнице извади огледалце и поче да поправља фризуру.

– Немој ми у причи смањивати брзину – јави се Хитроноги.

– Ни мени освојену висину – напомену Пењач.

Свако је имао неки захтев или молбу.

Госпођа која се тек повратила са ивице несвести због приче о ружним речима опет заколута очима:

– Зар ћу и ја бити у причи? Ох боже, тако сам узбуђена... Осећам да ћу пасти у несвест... – и пала је, али не у несвест, већ у друмску прашину. Људи су били исувише заузети замишљањем себе у причи, па су пропустили да јој се нађу у невољи.

– А ко ће ту да буде главни јунак? – умеша се напослетку и Градоначелник.

То је било право питање. Сви се умирише. Скитница прелете погледом преко многобројних глава. Тишина беше толика да се чуло како неко из задњих редова штуца. Требало је сазнати кога ће Скитница прогласити главним јунаком приче.

– Главни јунак је... ципела.

– Ципела?! – зажагорише људи.

Скитница је посматрао њихова лица. Нека су постала разочарана. На нека се спустила сенка сумње, а нека се искривише под теретом зависти. Многа су изгледала увређено. Било је и једно празно лице. На њему није било никаквог осећања. Очи, нос и уста стајали су на лицу као да се питају зашто су ту.

Најтужнија су празна лица, помисли Скитница. Када на такво лице слети осмех, њега сместа поједе празнина лица. Гутајући осмехе, празнина постаје све већа. На крају цео човек постане празнина.

Много, много тужно.

1. Обој кружић испред тачног одговора.

Скитница је за главног јунака приче изабрао:

- Хитроног;
- лепезу;
- Градоначелника;
- ципелу.

2. Како окупљени грађани реагују на идеју да постану део приче?

Обој **кружиће** испред тачних одговора.

- Грађани су испрва сматрали да само изузетни људи могу бити извор пишчеве маште и да се једино о њима могу писати приче.
- Људи сумњају да Скитница може испричати праву причу о њиховом животу зато што их он уопште не познаје.
- Разочарани грађани гласно негодују јер сматрају да прича треба да опише њихове разноврсне таленте по којима су познати.
- Неки од присутних грађана изричито су захтевали од Скитнице да их прикаже у најбољем светлу.
- Сви грађани су били јако узбуђени, а једна госпођа је због тога што ће се наћи у причи стварно пала у несвест.

3. Обој кружић испред **речи** која је подељена **на слоге** у складу са правилима српског језика.

- прел-е-тет-и
- пр-еле-те-ти
- пре-ле-тет-и
- пре-ле-те-ти

4. Прочитај реченицу и одреди **врсту** подвучене **речи**.

Свако је имао неки захтев.

Обој кружић испред тачног одговора.

- прилог
- именица
- придев
- глагол

5. Одреди **облик** подвученог глагола.

Грађани се утишаше како би боље чули Скитницу.

1. Глаголски облик: _____
2. Лице: _____
3. Граматички број: _____

6. Одреди **врсту** подвучене **зависне реченице**.

Желео бих да вам испричам причу.

Обој кружић испред тачног одговора.

- изрична
- узрочна
- односна
- условна

7. Одреди **службу (функцију)** подвучене **речи**.

Када на такво лице слети осмех, њега сместа поједе празнина лица.

Обој кружић испред тачног одговора.

- субјекат
- предикат
- прави објекат
- прилошка одредба

8. У наведеној реченици употребљена је реч која у основном облику гласи *очевидац*, а у реченици се јавља у облику *очевици*. Ако се упореде та два облика, уочавају се **три гласовне промене**. Напиши називе тих гласовних промена.

Госпођа је пала у друмску прашину, што су видели многобројни очевици.

---

9. Одреди **врсту синтагме** подвучене у следећој реченици.

Гутајући осмехе, празнина постаје све већа.

Врста синтагме: _____

10. Прочитај одломак из приповетке *Књиџа* Иве Андрића. Обрати пажњу на **значење** подвучене **речи**.

Недеље и месеци пролазили су, а догађај са књигом, обичан и незнатан сам по себи, добивао је, стално и све брже и брже, нестварни и аветињски изглед тајне и непоправљиве грешке коју ваља крити.

Све је то било лудо, излишно и у основи безразложно, а ипак стварно и болно, стварније од дневних игара и разговора. Почео је да избегава другове и њихове забаве. А на најбезбрижније међу њима гледао је са незлобивом али болном завишћу.

Обој кружић испред значења речи **излишно**.

- немогуће
- непотребно
- неизбежно
- нелогично
- невероватно

11. Обој кружић испред тачног одговора.

Личности за које се везује почетак словенске писмености у IX веку јесу:

- Доситеј Обрадовић и Вук Стефановић Караџић;
- Ђирило и Методије;
- Свети Сава и Свети Симеон.

12. Обој **кружиће** испод оних речи у наведеној реченици које се према правописним правилима пишу **великим почетним словом**.

Највеће језеро у србији је ђердапско језеро на реци дунав.

-

13. Обој кружић испред реченице написане у складу с правописним правилом о спојеном и одвојеном писању **речце не**.

- Немогу да ти помогнем.
- Нећу да се расправљам.
- Несмеш да ми кажеш.
- Неби он то мени признао.

14. Обој **кружиће** испред реченица написаних у складу са правописним правилом о писању **футура I**.

- Наћи ћемо одговарајуће решење.
- Пази ћемо да не погрешимо.
- Урадићемо добро завршни испит.
- Потражи ћемо помоћ од наставника.
- Рећићемо ти одговоре нешто касније.

15. Обој кружић испред наслова дела чији је аутор Бранко Ћопић.

- Бајка о дечаку и Месецу*
- Прича о кмету Симану*
- Поход на Мјесец*
- Вереници*

16. Одреди **облик казивања** који преовлађује у наведеном тексту.

Крушка је била стара, разграната, са кором сасвим осушеном, ољуснутом од стабла и главних грана; подсећала је на стару крљушт која тек што није отпала.

Обој кружић испред тачног одговора.

- описивање
- приповедање
- дијалог
- монолог

17. Прочитај одломак из народне баладе *Женидба Милића Барјакџара*, па одговори на захтев. Док читаш, обрати пажњу на лик девојке.

Једно јутро у свету неђељу
поранио Милић Барјактаре
на јутрење Миљешевци цркви;
пред црквом га намјера намјери
на јунака војводу Малету
од бијела Колашина града,
па говори војвода Малета:
„Ој, бога ти, Милић Барјактаре,
ти обиђе земљу и градове
од истока паке до запада,
а по ћуди не нађе ђевојке;
но ти хоћу једно чудо казат:
ено за те лепоте ђевојке
у Загорју, украј мора сиња,
у онога Вида Маричића;
чудо људи за ђевојку кажу:
танка струка, а висока стаса,
коса јој је кита ибришима,
очи су јој два драга камена,
обрвице с мора пијавице,
сред образа румена ружица,
зуби су јој два низа бисера,
уста су јој кутија шећера.”

Обој кружић испред тачног одговора.

У наведеним стиховима девојка је представљена преко:

- онога што ради и како се понаша;
- онога што говори о себи и другима;
- упечатљивог описа њене одеће;
- онога што други кажу о њеном изгледу.

18. Које **стилске фигуре** уочаваш у подвученом стиху из песме *Погне* Јована Дучића?

Љубичасте горе, гранитне, до свода,
Зрцале се у дну; мирно и без пене,
Површина шушти и целива стене;
Свод се светли топал, стаклен, изнад вода.

Обој **кружиће** испред тачних одговора.

- ономатопеја
- епитет
- персонификација
- градација
- поређење

19. Прочитај песму О пореклу Десанке Максимовић, па одговори на захтев.

Ја знам ко сам
по звону што са задужбина немањићких пева,
по јасности његова гласа,
по томе што ме од Студенице до Милешева
прадедови гледају са иконостаса
и што сваки у руци држи храм.

Ја имам
светитеља за оца и деда,
имам светитеља за кума,
и на небесима
све Сухој планини од громада
преко Ситнице до Раса и Хума
моја лоза влада.

Ја знам ко сам
и по мржњи бесомучној
којом ме злопакосни гоне одвајкада,
знам по томе колико сам Угру
пред очима црн
и по томе колики трн
у сан Византији моја моћ забада.

Ја знам ко сам
и по пријатеља својих господству,
и по благородности њихова лика
и слави им копља и штита.
Са свецима и краљевима ја сам у сродству,
о мом пореклу из књига староставних
владар на далеком двору
и летописац у манастиру чита.

Обој **кружиће** испред одговарајућих тумачења.

- Историја и наслеђе су оно што појединца оптерећује и спутава.
- Песникиња наглашава добре везе између српске државе и Византије.
- У песми се преплићу националне теме и религиозни мотиви.
- Лирски субјекат је летописац који позива да се истраје у искушењима.
- Лирски субјекат препознаје себе у врлинама својих пријатеља.

20. Прочитај одломак из приповетке *Дечак и њас* Данила Киша. Док читаш, размишљај о **улози приповедача** у тексту.

Иако ми је званично газда био господин Берки, ја сам ипак, душом и телом, припадао дечаку. Од свих људи на свету с њим сам се најбоље слагао и најбоље споразумевао. Мислим да су томе допринеле, осим његових година, и неке наше заједничке особине. Верујем да не грешим душу ако кажем да смо он и ја били по много чему слични; по лењости, по разузданости, по оданости, по жељи за авантуром. Мислим да не грешим ако кажем и то да је тај дечак имао у себи нечег псећег: што се тиче његовог њуха и његове преосетљивости на мирисе, сигуран сам да не грешим. Усамљеност и туга спојише наше животе. Његова туга за оцем и моја туга за родитељима створише међу нама неку врсту пријатељства заснованог на сродности. Како сам почео нагло да растем и да стичем углед међу сеоским џукцима, као мудар и учен пас свог малог мудрог господара, дечак је постајао све мање усамљен, све поноснији на мене и све одважнији. Јер ја сам га ослободио не само његовог урођеног страха од паса, него је и уопште постао храбрији, јер је знао да у мени има сигурног и оданог заштитника. Заузврат, он ме научио разним корисним вештинама које изазивају поштовање. Умео сам да дотерам залутале краве, да откопавам кртичњаке, да јурим зечеве, да ловим дивље патке, жабе, лептире, змије. Чак сам научио од дечака да разговарам са њим у часовима усамљености! Чим бисмо били јако несрећни, одмах смо ковали план да бежимо у свет. А нисмо, ето, доспели никад даље од трећег атара. Дечак је знао каткад да ми прича приче или да ми их чита. Мислим да не претерујем ако кажем да сам већ био научио напамет онај роман *Човек, коњ, њас*, што га је дечак толико пута прочитао чобанима, измишљајући често и дотерујући га.

Примећујем у последње време да је дечак тужан. Постао је и према мени некако хладнији, обазривији. Видим, крије нешто од мене. Али сам ускоро схватио у чему је реч. Дечак се опет спремао да оде у свет. Овога пута изистински! Схватам и зашто ме избегава: хтео би да олакша себи тај растанак. А и ја сам се од те изненадне туге разболео. Куњам пред дечаковим прагом како ми не би побегао без опроштаја. Куњам и размишљам о свом животу. Осећам, овај растанак нећу преживети.

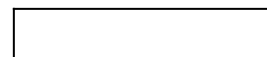
Обој **кружиће** испред одговарајућих тумачења **улоге приповедача** у наведеном одломку.

- Пријатељство између дечака и пса приказано је из перспективе пса, због чега се о дечаковим осећањима ништа не наслућује.
- Кроз доживљај приповедача испричана је прича о пријатељству дечака и пса заснованом на сродности њихових особина.
- Избор пса за приповедача омогућио је да се на необичан начин опишу и истакну дечакове карактерне црте.
- Приповедање у првом лицу истиче пса, његову судбину, авантуре и пријатељство са власником Беркијем.
- Приповедач открива своју одлучност да се осамостали тако што ће напустити свој дотадашњи живот и заувек се одселити.

ПРАЗНА СТРАНА

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ
И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА
ЗАВОД ЗА ВРЕДНОВАЊЕ КВАЛИТЕТА
ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

ПРИМЕРАК ЗА ШКОЛУ

ЗАЛЕПИТИ ИДЕНТИФИКАЦИОНУ
НАЛЕПНИЦУ

ЗАВРШНИ ИСПИТ НА КРАЈУ ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

ТЕСТ

СРПСКИ ЈЕЗИК

ИДЕНТИФИКАЦИОНИ ОБРАЗАЦ

ИМЕ, ИМЕ ЈЕДНОГ РОДИТЕЉА/ДРУГОГ ЗАКОНСКОГ ЗАСТУПНИКА, ПРЕЗИМЕ УЧЕНИКА

ИДЕНТИФИКАЦИОНИ БРОЈ УЧЕНИКА

--	--	--	--	--	--	--	--

ОСНОВНА ШКОЛА _____

МЕСТО _____

ОПШТИНА _____

ПОТПИС ДЕЖУРНОГ НАСТАВНИКА _____